

Οὐχὶ ἐξ ιδιοτελείας ἀλλὰ διότι τὸν ἡγάπα, ὁ παῖς ἀπεφάσισε νὰ ἀκούσῃ τὸν φίλον του καὶ νὰ βύσῃ τὰ ὦτα εἰς τὴν φωνὴν τῆς συκοφαντίας. Εἶχε δὲ δίκαιον ὡς τὰ μετέπειτα ἀπέδειξαν. Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Στάτσιγ εὐρέθη ὅτι ἐπρόβλεψεν οὗτος περὶ τῆς διακρίσεως τῆς ἐκτεταμένης περιουσίας του μεταξύ τῶν πεντακοσίων δούλων, οἵτινες ἔδει ἀμέσως νὰ λάβωσι τὴν ἐλευθερίαν των· σχολεῖον ἐπρόκειτο νὰ ἰδρυθῇ πρὸς διδασκαλίαν τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς διαφόρους ποσὸν δὲ ἰδιαίτερον προωρίστη πρὸς περιθαλψίν των νοσοῦντων καὶ ἡλικιωμένων. Κατέλιπεν 800,000 φλωρίνα πρὸς ἰδρυσιν νοσοκομείου, καὶ πόσον σημαντικὸν πρὸς ἐκπαίδευσιν πτωχῶν μαθητῶν. Ἡ ἀδελφὴ του, ἔνεκα τῆς ὁποίας ὑπέστη τὸσαῦτα ἐκ τῶν κακολόγων, θὰ ἐλάμβανεν ὁμοίαν χορηγίαν οἷαν πάντοτε ἐδίδεν αὐτῇ, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν μωραὶ καὶ δαπανηραὶ ἔξεις ἔκαμον αὐτὴν νὰ σπαταλᾷ ἅμα ὡς τὴν ἐλάμβανεν. Εὐρέθη ἐπίσης ὅτι ἐνθ' διήγε βίον φιλαργύρου πολλοὺς κρύφα κατέστησεν ἱκανοὺς νὰ διαγάγωσιν εὐθυμον καὶ ἐπωφελῆ βίον καὶ ὅμως, τοιαύτη εἶναι ἡ ἀξία τῆς κοινῆς γνώμης, ἐξ ἧς οὐδεὶς ἴσως ὑπέφερε τόσον ὅσον ὁ Στάτσιγ.

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α'. — ΦΥΤΑ

ΚΕΦ. ΚΒ'.

Στελέχη καὶ Κορμοὶ

Λαλοῦμεν περὶ τῶν φυτῶν ὡς ἐχόντων στελέχη καὶ περὶ τῶν δένδρων ὡς ἐχόντων κορμούς. Τὸ δένδρον ἔχει ἰσχυρὸν καὶ στερεὸν κορμόν, διότι ἡ κορυφὴ αὐτοῦ εἶναι μεγάλη καὶ βαρεῖα. Οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἐκτείνονται τοσοῦτον, ὥστε τὸ δένδρον θὰ ἐθραύετο ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ἐὰν δὲν εἶχε στερεὸν κορμόν.

Τὸ ξυλῶδες μέρος τοῦ κορμοῦ εἶναι πολὺ ἰσχυρόν. Τὰ στελέχη τῶν φυτῶν δὲν ἔχουσι ξύλον ἐν αὐτοῖς, διότι δὲν τὸ χρειάζονται. Εἶναι ἱκανῶς ἰσχυρὰ νὰ βασιτάσωσι τοὺς κλάδους χωρὶς νὰ ἔχωσι ξύλον ἐν αὐτοῖς.

Φυτὰ τινὰ ἔχουσι τὰ στελέχη αὐτῶν ἰσχυρῶς πεποιημένα κατὰ παράδοξον τρόπον· ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς γῆ μετὰ πυρίτου λίθου μεμιγμένη. Τοῦτο εἶναι εἰς τὸν σίτον καὶ τὴν σικάλιν καὶ εἰς πολλὰ εἶδη χόρτου. Ἰδετε πόσον ὑψηλὸν εἶναι τὸ στέλεχος τῆς σικάλεως καὶ τοῦ σίτου. Εἶναι δὲ λίαν ἰσχυρόν· ἀλλ' ὅταν ὁ ἀνεμος τὸ κλίνῃ δὲν θραύεται, διότι ὁ πυρίτης λίθος ἐν αὐτῷ τὸ καθιστᾷ ἰσχυρόν.

Ὁ πυρίτης εἰς διάφορα εἶδη ἀχύρων καθιστᾷ αὐτὰ κατάλληλα νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς κατασκευὴν πύλων. Δὲν ἦσαν ἀκούοντες ἰσχυρὰ πρὸς τὴν χοῆσιν ταύτην, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε πυρίτης ἐν αὐτοῖς.

Δὲν δυνάμεθα νὰ ἴδωμεν οὐδὲ νὰ ψαύσωμεν τὸν ἐν τῷ ἀχύρῳ πυρίτην· ὁ λόγος δὲ, ὅτι τὰ μόρια τοῦ πυρίτου εἶναι τοσοῦτον λεπτά, καὶ τοσοῦτον καλῶς μεμιγμένα μετὰ τῶν ἰσχυρῶν τοῦ ἀχύρου. Ὁ λε-

πτὸς οὗτος πυρίτης ἐν τῷ ἀχύρῳ καθιστᾷ τὴν πέφραν αὐτοῦ τοσοῦτον χρήσιμον εἰς στίλπνωσιν τοῦ μαρμάρου. Ἐν τισι φυτοῖς δύναται τις νὰ αἰσθανθῇ τὴν ἀνωμαλίαν, ἥτις γίνεται ἐκ τοῦ πυρίτου.

Ἀλλὰ θὰ ἐρωτήσῃτε πῶς ὁ λίθος ἢ ὁ πυρίτης εἰσέρχεται εἰς τὰ φυτὰ ταῦτα· ἐκμυζᾷται ἐκ τοῦ ἐδάφους διὰ τῶν ἐν ταῖς ρίζαις στομιῶν καὶ ἀνέρχεται διὰ τοῦ ὕγρου ἐνθα χρειάζεται, ἥτοι ἐν τῷ στελέχει τοῦ σίτου καὶ ἐκεῖ σταματᾷ· οὐδέποτε δὲ σφάλλει· οὐδόλως δὲ εἰσέρχεται ἐντὸς τῶν κόκκων τοῦ σίτου, διότι ἂν τοῦτο ἐγένετο, τὸ ἄλευρον τὸ ὅποιον ἐξ αὐτῶν κατασκευάζεται θὰ ἔτριζε, τοῦτο δὲ θὰ εὐρίσκομεν ὅταν ἐτρώγομεν τὸν ἄρτον.

Καίτοι τὰ φυτὰ τὰ ὅποια δὲν ἔχουσι ξύλον ἐν τοῖς στελέχεσιν αὐτῶν ἀποθνήσκουσι· τὸ φθινόπωρον, αἱ ρίζαι τινῶν ἐξ αὐτῶν ζῶσι καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα. Ἀλλὰ τὰ δένδρα ὡς γινώσκουμεν, διατηροῦνται ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο ἔτος. Οὕτω συμβαίνει εἰς τὰ χαμόδενδρα καὶ τὰς φράκτας· ταῦτα δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μικρὰ δένδρα. Τινὲς θάμνοι εἰσὶ τοσοῦτον μικροί, ὥστε δὲν χρειάζονται νὰ ἔχωσι τὰ στελέχη αὐτῶν· ξυλῶδη πρὸς ἀπλὴν στήριξιν τῶν κλάδων.

Στελέχη καὶ κορμοὶ συνήθως ἴστανται ἀφ' ἑαυτῶν· ἀλλ' εἰσὶ τινὰ οὐδόλως δυνάμενα τοῦτο νὰ πράξωσι· τότε τὸ φυτὸν καλεῖται περιπλοκάς. Αἱ περιπλοκάδες στηρίζονται κατὰ διαφόρους τρόπους. Τινὲς στηρίζονται διὰ ἀπλῆς περιστροφῆς περὶ τι ἀντικείμενον. Τοῦτο συμβαίνει εἰς τὸ φυτὸν τοῦ φασιόλου· στρέφεται τοῦτο καθόσον αὐξάνει περὶ τὸν στύλον, ὅστις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τίθεται.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΑΛΕΞΙΒΡΟΧΟΝ

Πρὸ τίνος χρόνου μεγάλη ξηρασία ἐπακράτει ἐν τισι τῶν μεσογείων ἐπαρχιῶν τῆς Ἀγγλίας. Διάφοροι εὐσεβεῖς ἀγρόται, οἵτινες ἐφοβούντο μήπως οἱ καρποὶ αὐτῶν χαθῶσιν δι' ἑλλειψιν ὑγρασίας, συνεφώνησαν μετὰ τοῦ ἱερέως αὐτῶν νὰ κάμωσιν ἰδιαίτερον προσευχὴν ὅπως αἰτήσωσι παρὰ τοῦ Θεοῦ νὰ ἀποστείλῃ βροχὴν· συνήλθον ἐπομένως, καὶ ὁ ἱερεὺς, ἐλθὼν ἐνωρίς, ἔτχε τὸν καιρὸν ν' ἀνταλλάξῃ φιλικὰς ὁμιλίας μετὰ τιῶν ἐκ τοῦ ποιμνίου του. Βῆσπλάγῃ δὲ ἰδὼν μίαν τῶν μικρῶν θαμνῶν εἰς τὸ Κυριακὸν σχολεῖον κύπτουσαν ὑπὸ τὸ βάρος μεγάλου παλαιοῦ ἀλεξιβρόχου τῆς οἰκογενείας· «Τί λοιπόν, εἶπεν, Μαρία σὲ ἔκαμε νὰ φέρῃς τὸ ἀλεξιβρόχον αὐτὸ ἐν πρώτῃ τόσον ὠραία ὡς αὐτήν.» Ἡ κόρη ἀτενίζουσα ἐπὶ τοῦ προσώπου του μὲ προφανῆ ἐκπληξιν ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει, ἀπήντησε· «Πῶς κύριε, ἐνόμιζον ὅτι θὰ εἴχομεν προσευχὴν διὰ βροχὴν· ἐπομένως ἤμην βέβαια ὅτι θὰ ἐχρειάζετο τὸ ἀλεξιβρόχον.» Ὁ ἱερεὺς ἐμειδίασε, καὶ ἡ προσευχὴ ἤρξατο. Ἐνῷ προσήρχοντο, ἀνεμος ἠγέρθη, ὁ οὐρανὸς, πρότερον τοσοῦτον καθαρὸς καὶ διαυγής, ἐπληρώθη νεφῶν καὶ εὐθὺς, ἐν μέσῳ ζωηρῶν